

Bárdos B. Artúr
Cecil utolsó éjszakája

Egy filmforgatókönyv töredéke az idők forgatagában –

*Anyámnak, aki apám után
 önkéntesen tűnt el nyomtalanul.*

I

*Többsíkú, tetőtlen történelem,
 többszintű a porráégett emlékezet...
 határtalan barakk – ajtaja, ablaka, fala sincsen.
 Ennek van. Ebben a barakkban
 sokszorosítod alig negyvenhat évéd
 megszámlálhatatlan
 sikkadó, szikkadó alakban...*

*„Csillámló sziklafalakon ülök” – –
 ódázott gyönyörűséggel valamikor
 az istenadta józsefattilai sor
 két tömegirtásra szított
 futótűz között,
 mikor a terjedő tüzek harsány fala
 máig föl nem mérhető izzásba ütközött
 s ama nyár tüneménye
 (a túlérletten kicsorduló szekszepil)
 az összepréselt testek párolgásába
 vegyült a pircsen,
 ahol az ősz hanyatló árnyékában
 gubbasztva ültél, Cecil.*

2

*Leírhatatlanul
 költői a környezet.
 Az imént említett ősz
 makacsul caplat a ragaszkodó sárban – –
 belefulladás megbicsakló fénye.
 Éber reflektornyalámban táncol
 az áramgyulladásos drótsövénny*

*s a felkiáltójeles tornyok
meghitt szögletében némán áll a
sisakjába hegesztett őrszemély,
személytelen ujjával a géppisztoly
ütemre éhes
ravaszán babrálva...*

*Kimondhatatlanul költői
a bekerítettten ékeskedő környezet.*

5

*A nap homályos szemmel
tekint a meztelen sorakozókra...
Gennyező délutánba mártva
kozmetikáló sugarait,
matat az illetlenül vetkőzők
érdes pergamen bőrén – –
(ó, áldásos bibliai idők,
míg a nők nem vonultak fel pőrén!...)*

*A halálfejes szonglőrök előtt
szorongva,
lassított celluloidzalag
hű felvételére bontva
döccen, kikopott élére dül,
csontról csontra
csikorogva
öt száz fényre fordul-
fordul az otromba,
rezzenő húsból kifaragott kocka...*

4

*A Stummfilm kopár modorában
inti be taktvoll a megkomponált
etiüd hallgatag szereplőit:
a bőrkesztyűs ujj egyre balra
céloz az áldozatkész alkonyatban...
Egy intés jobbra – élet az ajándék
s ki balra lép – magára vessen
ha árulkodóan megőszül a halánték,
ha idejét múlt hajszálakkal tüntet
a megkopasztott koponya.*

*A kamera könnyörtelen szeme mindent lát –
kezelője nem veszíti el magát az eléje tárulkozó részletekben...
Ez a barakk olyan mint a többi, kívülről a falak
redves fája iker testvéreibe hasonló, az apróra metázott,
vannak tűnő ablakoknak látványa ellentmond a táguló évek
Magritte-eltorzuló horizontüvegének. S a vagány
kameralencse – jobbra át, balra át – sem rögzítheti
a befelé tódulók egyirányú lábnyomát, a kint ácsorgók
szélllebbélt jószerecske-bangulatát...
„Aki ide belép, hagyj fel minden reménnyel!” sejtette
Cecil, bár sose olvasta Dante tercínait, de latinos bével
olaszul tanult s emitt, a végző küszöbön túl az irgalmas
Isten csodáiba se bitt.
S mégis vannak buzatos csodák: az idegenbe tévedt csillagok
fád elemlámpafénye is bekukkanhat a nyikorgó ajtó részén,
az elítéltek utolsó éjébe bavit a lég józan lélegzete...
Páratlan sebességre pörög fel a megtervezett csoda minden
elrejtett mozzanata – csupasz anyámat kincstári pokrócba
csavarva menekíti kar a karba a kolozsvári orvosnő K. Anna.*

*Lappangó éj. A régi barakk priccsekre osztott magánya.
Úgy érzi, senki sincs, akinek a vállára dőlhet
s hol a tű, a tű foka, amít oly féltékenyen őrzött
s a cérnavekony álom: a meddő nappali világ
sápadt rostjaira bomladoz, akár férjének a rák
ollótól szétrágott teteme süllyedő sírkő alatt...
Hol a hol, a valahol, ahol a fia nyomtalanul eltűnt
44 tavaszán a föld ponyvaizű redői kúszva
s mit keres ő újra itt, az anyaszült mezítelekre
vetkőzött valóság kusza lődéreszkáiból összetákolt,
a fényszórók barázdálta barakkban...
Inkább az emlékeket végképp szétmaró megsemmisülés
féllelmetesen átmeneti otthonába menekül – –
s máris csontketrecéből szabadulva, settenkedik
macskapuhán a teste, nesztelenül tapogatóz
merev, fabasáb súlyú alvók között: szőr-
tövises takaróba bugyoláltan tántorog
a martalóc csillagok fémvértezetű ege alá
s a pislálkoló ősz rozsdás csókjainak kitérve
surran anyám az önkéntes, gázfüggönyös halálba.*